Compostela Cultura

22/06_20:30 H

TEATRO PRINCIPAL.

PAPAGENA

UNHA ÓPERA CONTEMPORÁNEA DE IAGO HERMO DIRIXIDA POR CASTIÑEIRA E CARRODEGUAS

Unha produción de ButacaZero

Esperanza Mara, soprano (Papagena)
Jacobo Rubianes Castelo, barítono (Papageno)

Diego Valeiras, deseño e confección de vestiario
Ana Arteaga, escenografía e luz

Coa subvención de AGADIC Xunta de Galicia) e o apoio do Concello de Rianxo (Residencia artística)

Papagena é unha ópera electrónica do rianxeiro Iago Hermo inspirada na parella de persoas-paxaro d'A frauta máxica de W. A. Mozart. Papageno é un paxareiro que acompaña ao protagonista nas súas aventuras mundo arredor. Leva sempre consigo unha gaiola na que pecha aos paxaros que caza e, durante toda apeza tenta cazar algunha "paxariña" que lle dea unha enorme familia. Xa no final da peza, 'engaiola' a Papagena. Iago por o foco neste porvir: que tipo de vida lle agarda a unha muller que emparella cun 'Papageno'? Rematará acaso a vivir nesa gaiola que porta no lombo?

Papagena, na que Castiñeira e Carrodeguas asumen por primeira vez a dirección escénica dunha ópera, nace da vontade de afondar nuns clixés de xénero moi presentes no eido da creación operística. Pero tamén pretende rachar con algúns outros clixés: Papagena é ópera galega en galego, un proxecto que aposta polos nosos creadores e creadoras líricas e que grazas a unha escenificación pensada para xirar por case calquera espazo, levando este xénero a vilas e espazos de representación onde acaso nunca se escoitou ópera e achegándoo a persoas que, quizais por primeira vez, escoitan ou ven unha representación operística.

A proposta musical parte como do uso da electrónica como única instrumentación. Iago Hermo leva anos investigando nestas sonoridades en aras de compaxinar unha musicalidade complexa de alta calidade sen requirir grandes elencos orquestrais.

O resultado un espectáculo musicalmente inmersivo e visualmente contemporáneo que levará a ópera a vilas ás que non adoita chegar. E, por suposto, en galego.

BUTACAZERO, a compañía

ButacaZero é a plataforma creativa de Esther F. Carrodeguas e Xavier Castiñeira, que propoñen un teatro que dialoga directamente co mundo actual. ButacaZero deuse a coñecer no ano 2016 na Mostra Internacional de Teatro de Ribadavia con *Voaxa e Carmín*, peza que inicia unha triloxía sobre a memoria, neste caso histórica, ao levar a escena a ás coñecidas Marías de Santiago de Compostela. No 2017 estrean na butaca [fantasía no3 en Dor Maior], un solo no que se aborda a memoria dende o esquecemento individual, investigando sobre as demencias. No 2018 estrean *#camiños*, unha coprodución co CDG que pecha esta triloxía reflexionando sobre a memoria dun pobo: o noso.
No 2019 arrancan unha nova senda da compañía estreando *Despois das ondas*, de Ernesto Is. Deciden apoiar a dramaturxia contemporánea galega e investigar no mundo do teatro cinematográfico nesta peza sobre a vida de María Casares. Este mesmo espírito de investigación de novas linguaxes e de apoio a creadores contemporáneos será quen dea vida a *Papagena* no 2022, despois de estrear no pasado ano *32m*^{2}, unha reflexión sobre o confinamento con xira tan pechada como o propio confinamento provocado pola Covid-19.

Iago Hermo, o autor

Iago Hermo é compositor, pianista e director. Tras rematar os estudos de piano en A Coruña, foi bolseiro pola Fundación SGAE para a realización dun mestrado en composición musical no Conservatorium Maastricht. Coa estrea en Maastricht da súa primeira ópera multimedia, *Cidade sen luz*, no ano 2019, comezou a súa procura dun formato de ópera adaptado aos tempos actuais mediante o uso da música electrónica e técnicas compositivas modernas, buscando desenvolver este xénero a través da innovación e da súa adaptación á realidade sociocultural e demográfica de Galicia.

Esperanza Mara, a soprano
Natural da Vila de Noia, iníciase na música tradicional da man de dúas das compoñentes de Leilía. Con oito anos comeza estudos de música clásica. Con quince, ingresa no Orfeón Terra A Nosa. Pertenceu á Compañía Lírica de Galicia, ao Coro da Orquestra Sinfónica de Galicia e ao Coro da Orquestra Sinfónica de Extremadura. Finalizou o Grao Profesional de Canto e é Licenciada en interpretación na variante de canto polo Conservatorio Superior de Vigo. Como soprano foi finalista nos concursos de Canto do Círculo Bach en Madrid e do Festival de Música Antigua de Gijón. Acadou a Mención Honrosa dos Premios David Rusell. Ten actuado nas mellores salas de concertos da nosa comunidade e países veciños, así como participado e en diversos festivais de prestixio internacional.

Jacobo Rubianes Castelo, o barítono
Nace en Cambados (Pontevedra). Estuda piano e o Grao Profesional de Canto en Vigo á vez que realiza os estudos de Grao Superior de Musicoloxía na mesma cidade. Continúa e remata os estudos superiores de canto en Madrid da man de Federico Gallar, Susana Cordón e Alicia Nafé. En Vigo canta Goro na zarzuela *Los Claveles*; participa no pastiche ideado e dirixido por José Antonio Campo en torno a Bach chamado *A alegría móvese*; canta Eneas na ópera *Dido e Eneas*; tamén é chamado para cantar o barítono solista da *Fantasía coral* de Beethoven coa Orquesta 430 no trinta aniversario da formación. Canta o rol de Ernesto da ópera *Il mondo della Luna* no Teatro Real, ou n'*O barbeiro de Sevilla* en Santiago de Compostela mentres traballa tamén na Orquesta e Coro RTVE con quen canta *partichinos* e na formación coral. No seu repertorio figura tamén oratorio como o barítono solista de *Carmina Burana* contratado pola Fura dels Baus.

Ana Arteaga, escenografía e luz
Titulada en Arte Dramática (especialidade Escenografía) pola Escola Superior de Arte Dramática de Sevilla (ESADSE), realizando posteriormente un mestrado de posgrao en Estudos Avanzados de Teatro na UNIR. Combina tarefas docentes co desenvolvemento de traballo investigador nos campos das artes escénicas e multimedia. Traballou como escenógrafa e deseñadora de vestiario para numerosas compañías andaluzas de teatro, flamenco e multimedia. Realizou numerosos espectáculos de vídeo para artistas de música electrónica. Na actualidade é profesora de Espazo Escénico na Escola Superior de Arte Dramática de Galicia (ESADg).

Diego Valeiras, deseño e confección de vestiario
Licenciado en Escenografía pola Escola Superior de Arte Dramática de Galicia (ESAD), desenvolve o seu traballo no cine, televisión e no teatro, en compañías como Elefante Elegante, Talía Teatro, Redrum Teatro, Caramuxo Teatro, Malasombra Producións, ButacaZero ou o Centro Dramático Galego. No cinema traballa con Roque Cameselle (*Jacobsland*. 2021), Ignacio Vilar (*María Solinha*. 2019), Gonzalo Caride (*El cubo de Rosa*. 2015), Miguel López (*Castelao*. 2015) e participa nos equipos de arte de series coma *Viradeira* (Voz Audiovisual. 2017) ou *O sabor das margaridas* (CTV. 2018) etc. Tamén é responsable de proxectos efémeros como os Premios da Cultura Galega (2015), ou a MIT de Ribadavia. Nomeado en tres ocasións aos María Casares, obtén o galardón no ano 2021 polo Deseño de vestiario da peza *Dreaming Juliet*, da compañía Elefante Elegante.

Xavier Castiñeira, o director artístico
Licenciado en Dirección de Escena pola Resad. Máster Universitario en Teatro e Artes Escénicas da Universidade de Vigo e case-licenciado en Filoxía Hispánica na USC. Axudante de dirección de Manuel Lourenzo dende 1998 a 2001 e director da aula Universitaria da Coruña no ano 2000. Colaborador en numerosos proxectos de La Cuarta Pared durante a súa estadía en Madrid, dende os seus inicios compaxina a súa labor creativa coa docente, impartindo aulas en grupos amateurs, obradoiros de interpretación (de dirección e de investigación escénica) e por suposto aulas regulares. Fundador da plataforma ButacaZero (da cal dirixe case o 100% dos proxectos escénicos) dende o 2011 é docente na ESAD de Galicia (Especialidade Dirección).

Esther F. Carrodeguas, codirectora e produtora
Graduada en Dirección e Dramaturxia pola ESAD de Galicia, Licenciada en Xornalismo entre Compostela e Torino e Técnico Superior en Imaxe (EIS A Coruña). Tras 10 anos traballando no sector audiovisual, decide cambiar o seu rumbo vital de cara ao teatro, nese momento entra na ESAD de Galicia, á vez que arrinca o seu periplo profesional no mundo do teatro estudando interpretación en Espazo Aberto e na Escola Internacional da Comicidade. Cunha decena de obras teatrais publicadas, os seus textos foron estreados tanto en ButacaZero como noutras compañías privadas (De Ste Xeito, Outubro Producións) e públicas (CDG e Teatro Español e para 2022, o CDN).